

Λουξεμβούργο, 24 Ιουνίου 2024  
(OR. en)

11296/24

COHOM 137

#### ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 24 Ιουνίου 2024

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 4038η σύνοδό του, που πραγματοποιήθηκε στις 24 Ιουνίου 2024.

**Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις**

**[η επικαιροποίηση στο παράρτημα]**

1. Υπενθυμίζοντας το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία του 2012, το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία του 2020, τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού του 2021, το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, το Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι ο σεβασμός, η προστασία και η πραγμάτωση των δικαιωμάτων του παιδιού αποτελούν βασικό στόχο των εσωτερικών και εξωτερικών πολιτικών και δράσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις του 2008 και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Ιουνίου 2022 σχετικά με τη στρατηγική για τα δικαιώματα του παιδιού, η ΕΕ δραστηριοποιείται ιδιαιτέρως στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών σε καταστάσεις συγκρούσεων ή κρίσεων και στην παροχή προστασίας, συνδρομής και στήριξης στα παιδιά.
3. Το Συμβούλιο ανησυχεί βαθύτατα για την αύξηση των παραβιάσεων των δικαιωμάτων του παιδιού που σχετίζονται με ένοπλες συγκρούσεις και επιδεινώνονται λόγω της διάδοσης των συγκρούσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και η παράνομη εκτόπιση και μεταφορά παιδιών της Ουκρανίας, η διογκούμενη βία στο Σουδάν και η κλιμακούμενη σύγκρουση στη Μέση Ανατολή, ιδίως δε η καταστροφική ανθρωπιστική κατάσταση στη Γάζα και οι δυσανάλογες επιπτώσεις της στους αμάχους, ιδίως στα παιδιά. Το Συμβούλιο εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι την τελευταία δεκαετία έχουν αυξηθεί σημαντικά οι σοβαρές παραβιάσεις κατά των παιδιών<sup>1</sup> – δολοφονίες και ακρωτηριασμοί, στρατολόγηση και χρησιμοποίηση παιδιών ως στρατιωτών ή σε άλλους μη μάχιμους ρόλους, απαγωγές, βιασμοί και άλλες μορφές σεξουαλικής και έμφυλης βίας, επιθέσεις σε σχολεία και νοσοκομεία, καθώς και στέρηση της πρόσβασης σε ανθρωπιστική βοήθεια.

---

<sup>1</sup> <https://www.unicef.org/children-under-attack/six-grave-violations-against-children>

4. Σε όλες σχεδόν τις ζώνες συγκρούσεων παγκοσμίως, από το Σαχέλ, την Κεντρική και Ανατολική Αφρική έως τη Μέση Ανατολή και την Ασία, τα παιδιά αποτελούν έως και το ήμισυ του πληγέντος πληθυσμού. Τα παιδιά πλήττονται δυσανάλογα και είναι πρωτίστως θύματα των ένοπλων συγκρούσεων. Το Συμβούλιο εκφράζει βαθιά ανησυχία για το γεγονός ότι η μεταβαλλόμενη φύση των συγκρούσεων, των τακτικών και των όπλων που χρησιμοποιούνται, έχει πολλαπλασιάσει τους κινδύνους για τους αμάχους, ιδίως τα παιδιά, τη στιγμή που έχουν καταστεί πιο προφανείς οι σοβαρές, επιβλαβείς και μακροχρόνιες επιπτώσεις στα θύματα των παραβιάσεων και των κακοποιήσεων. Ωστόσο, το Συμβούλιο αναγνωρίζει επίσης ότι τα παιδιά μπορούν να είναι απίστευτα ανθεκτικά και μπορούν, με την κατάλληλη και έγκαιρη στήριξη, να ανακάμψουν από ακραίες καταστάσεις και να ευημερήσουν. Η προστασία, η αποκατάσταση και η επανένταξη των παιδιών έχουν ουσιαστική σημασία για τη μακροπρόθεσμη ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και για τη βιώσιμη ανάπτυξη.
5. Το Συμβούλιο εγκρίνει τις παρούσες αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις προκειμένου να ενισχύσει τη συμβολή του στον σεβασμό, την προστασία και την πραγμάτωση των δικαιωμάτων του παιδιού. Η επικαιροποίηση λαμβάνει υπόψη τις εξελίξεις στην ΕΕ και ευθυγραμμίζει πλήρως τις κατευθυντήριες γραμμές με το πλαίσιο που έχει θεσπίσει το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών μέσω διαδοχικών αποφάσεων, και ειδικότερα τις έξι σοβαρές παραβιάσεις κατά των παιδιών σε περιόδους ένοπλων συγκρούσεων που απαριθμούνται στις αποφάσεις αυτές. Η ΕΕ επιδιώκει επίσης να ενισχύσει την ευθυγράμμιση και τη συνεργασία με την εντολή του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και του Ειδικού Αντιπροσώπου για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, ιδίως με τη διευρυμένη επικέντρωσή της στην ευημερία των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις, την πρόσβαση στην ανθρωπιστική βοήθεια και την πρόληψη.

6. Η ΕΕ θα εντείνει περαιτέρω τις προσπάθειες για την καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των παιδιών, την προστασία των παιδιών και την προώθηση των δικαιωμάτων τους, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής, ψυχικής και ψυχοκοινωνικής υγείας τους και της πρόσβασής τους σε βασικές υπηρεσίες. Η ΕΕ θα συνεργαστεί με διεθνείς οργανισμούς και χώρες εταίρους με σκοπό να αναπτυχθούν ολοκληρωμένες πολιτικές και δράσεις για τον σεβασμό, την προστασία και την πραγμάτωση των δικαιωμάτων όλων των παιδιών χωρίς διακρίσεις, καθώς και για να αυξηθούν οι ευκαιρίες των παιδιών να είναι υπεύθυνα και ανθεκτικά μέλη της κοινωνίας. Υπό το πρίσμα της εξελισσόμενης φύσης των συγκρούσεων και των παρατεταμένων ανθρωπιστικών κρίσεων, η ΕΕ θα βελτιώσει περαιτέρω τη διασύνδεση των εργασιών της όσον αφορά την ανθρωπιστική, αναπτυξιακή και ειρηνευτική διάσταση των κρίσεων αυτών, ευθυγραμμίζοντας περισσότερο την πρόληψη των συγκρούσεων, τη διαχείριση κρίσεων και την ανθρωπιστική βοήθεια με την αναπτυξιακή βοήθεια και τις επενδύσεις στην εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και την κοινωνική προστασία σε ολόκληρο τον κόσμο. Η προστασία των παιδιών που πλήττονται από συγκρούσεις πρέπει να συνεχίσει να αποτελεί κεντρικό πυλώνα των θεματολογίων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ειρήνη και την ασφάλεια, την οικοδόμηση της ειρήνης, την ανάπτυξη και τα ανθρωπιστικά ζητήματα.
7. Η ΕΕ θα συνεχίσει να διασφαλίζει την πλήρη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού και το προαιρετικό πρωτόκολλό της σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον ορισμό του παιδιού ως κάθε ανθρώπινου όντος μικρότερου των δεκαοκτώ ετών, και να υποστηρίζει τη μεταφορά των υποχρεώσεων στις εθνικές νομοθεσίες. Επιπλέον, η ΕΕ αναγνωρίζει την αξία παγκόσμιων πρωτοβουλιών, όπως οι αρχές και οι δεσμεύσεις του Παρισιού, οι αρχές του Βανκούβερ, η διακήρυξη για ασφαλή σχολεία και η πολιτική δήλωση για την ενίσχυση της προστασίας των αμάχων από τις ανθρωπιστικές συνέπειες της χρήσης εκρηκτικών όπλων σε κατοικημένες περιοχές (EWIPA), και θα συνεχίσει να προτρέπει όλα τα κράτη να διευρύνουν τις δεσμεύσεις τους εξετάζοντας την ενδεχόμενη προσυπογραφή των πρωτοβουλιών αυτών.

8. Υπογραμμίζοντας ότι είναι σημαντικό το ζήτημα των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις να ενσωματωθεί περαιτέρω σε όλες τις εξωτερικές πολιτικές της ΕΕ, το Συμβούλιο καλεί όλα τα όργανα λήψης αποφάσεων, τις υπηρεσίες και τους οργανισμούς της ΕΕ, τις μη στρατιωτικές και στρατιωτικές αποστολές και επιχειρήσεις, τους ειδικούς αντιπροσώπους και απεσταλμένους και άλλους φορείς να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της πλήρους ενσωμάτωσης του ζητήματος των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις στην κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας της ΕΕ, η οποία περιλαμβάνει την Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας, συμπεριλαμβανομένων των ενωσιακών αποστολών και επιχειρήσεων διαχείρισης κρίσεων. Στο πνεύμα αυτό, το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τον επικαιροποιημένο κατάλογο ελέγχου για την ενσωμάτωση της προστασίας παιδιών θυμάτων ένοπλων συγκρούσεων στις αποστολές και επιχειρήσεις της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας της ΕΕ (κατάλογος ελέγχου ΚΠΑΑ). Το Συμβούλιο αναθέτει στις αρμόδιες Ομάδες να επανεξετάζουν και να υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, με σκοπό την άντληση διδαγμάτων και τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών.
9. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα αξιοποιήσουν το πλήρες φάσμα των μέσων που διαθέτουν, σε όλους τους τομείς της εξωτερικής δράσης, για να εστιάσουν και να ενισχύσουν περαιτέρω την παγκόσμια ευαισθητοποίηση, τις δράσεις και τον αποτελεσματικό προγραμματισμό, καθώς και τη συνεργασία σε αυτόν τον τομέα. Το Συμβούλιο καλεί επίσης εταίρους από όλες τις περιοχές, συμπεριλαμβανομένων διεθνών και περιφερειακών οργανώσεων, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ιδιωτικών φορέων, να ενώσουν τις δυνάμεις τους και να στηρίζουν εντατικότερα την επίλυση των συγκρούσεων, την πρόληψη και την αντιμετώπιση σοβαρών παραβιάσεων κατά των παιδιών, καθώς και τον σεβασμό, την προστασία και την πραγμάτωση των δικαιωμάτων τους και την προστασία τους βάσει του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του διεθνούς δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με ανανεωμένη αίσθηση του επείγοντος. Για κάθε παιδί, σε όλο τον κόσμο.

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

### ΕΠΗΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ 2024

#### Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις

#### 1 - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η κατάσταση των παιδιών, ιδίως εκείνων που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις, αποτελεί προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εδώ και δεκαετίες. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν διαδραματίσει καίριο ρόλο στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, συμβάλλοντας σημαντικά στην ανάπτυξη του θεματολογίου του ΟΗΕ για τα παιδιά θύματα ένοπλων συγκρούσεων και στην ανάπτυξη της παγκόσμιας εντολής του ΟΗΕ. Το 2003 η ΕΕ υιοθέτησε τις πρώτες κατευθυντήριες γραμμές της για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, οι οποίες στη συνέχεια επικαιροποιήθηκαν το 2008 προκειμένου να συγκεντρωθούν οι ενωσιακές πολιτικές σε ένα πρακτικό εργαλείο καθοδήγησης της δράσης. Λόγω της σημαντικής εξέλιξης της παγκόσμιας πολιτικής και των εξελίξεων εντός της ΕΕ έκτοτε, απαιτείται περαιτέρω επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ προκειμένου να υποστηριχθεί η συνεχής αποτελεσματική δράση της ΕΕ σύμφωνα με μια πιο ολοκληρωμένη και ολιστική προσέγγιση.

Τα παιδιά, και ειδικότερα τα κορίτσια, είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης. Από τις ένοπλες συγκρούσεις και τις καταστάσεις βίας τα παιδιά υποφέρουν πάρα πολύ, διότι, λόγω της ηλικίας, της σωματικής και ψυχολογικής ωριμότητας, της εξάρτησης και του νομικού καθεστώτος τους, είναι πιο ευάλωτα στους κινδύνους, την εξαθλίωση, τη βία και την παραμέληση που η δυναμική των συγκρούσεων επιβάλλει στους ανθρώπους. Παιδί είναι κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών, όπως ορίζεται στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (UNCRC).

Τα παιδιά αποτελούν έως και το ήμισυ του πληθυσμού στις περισσότερες χώρες που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις. Σε ολόκληρο τον πλανήτη, εκατομμύρια παιδιά ζουν σε ζώνες που πλήττονται από συγκρούσεις ή προσπαθούν να ξεφύγουν από αυτές. Επομένως, πλήττονται δυσανάλογα.

Τα παιδιά στοχοποιούνται στις ένοπλες συγκρούσεις και σε άλλες καταστάσεις ένοπλης βίας από κρατικούς και μη κρατικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων τρομοκρατικών οργανώσεων και οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, και η ασφάλεια και η προστασία τους συχνά τίθενται σε κίνδυνο για την εξυπηρέτηση στρατιωτικών σκοπών, την ανάπτυξη εγκληματικών δραστηριοτήτων ή για άλλο παράνομο κέρδος. Τα παιδιά δολοφονούνται και ακρωτηριάζονται, στρατολογούνται και χρησιμοποιούνται υπό διάφορες ιδιότητες από ένοπλες ομάδες και δυνάμεις, πέφτουν θύματα απαγωγής, βιασμού και άλλων μορφών σεξουαλικής βίας και εκμετάλλευσης, και γενικά υφίστανται σοβαρές παραβιάσεις ή κακοποιήσεις, ενώ γίνονται επιθέσεις σε σχολεία και νοσοκομεία. Οι σωματικές και ψυχικές αναπηρίες που αποκτώνται ως αποτέλεσμα του πολέμου επηρεάζουν εκατομμύρια ανθρώπους. Ακόμη και όσοι δεν εμπλέκονται άμεσα στις ένοπλες συγκρούσεις υφίστανται συνέπειες άλλου είδους που σχετίζονται με συγκρούσεις, όπως ο υποσιτισμός, η έλλειψη στέγης και πρόσβασης στην εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη, οι διακρίσεις, καθώς και η βία και τα έμμεσα ψυχολογικά τραύματα. Ολοένα και περισσότερο, η στέρηση ανθρωπιστικής βοήθειας προκαλεί περισσότερους θανάτους από την πείνα και τις ασθένειες από ό,τι ο άμεσος αντίκτυπος της ίδιας της βίας. Πολλές από τις βλάβες που προκαλούνται στα παιδιά από τις ένοπλες συγκρούσεις δεν προέρχονται άμεσα από τις συγκρούσεις ούτε τερματίζονται όταν σταματήσει η σύρραξη. Ο αντίκτυπος στην παγκόσμια ειρήνη και ασφάλεια και στη βιώσιμη ανάπτυξη είναι βαθύς και μακροχρόνιος. Η διαρκής βλάβη που προκαλείται στα παιδιά και τις οικογένειές τους στις ένοπλες συγκρούσεις διαιωνίζει κύκλους βίας και η φτώχεια έχει μακροχρόνιες διαγενεακές επιπτώσεις που υπονομεύουν την ατομική και κοινωνική ανθεκτικότητα, και παρεμποδίζει την ανάπτυξη ειρηνικών κοινωνιών.

Στα ζητήματα αυξανόμενου προβληματισμού όσον αφορά τα παιδιά που βρίσκονται σε καταστάσεις συγκρούσεων και μετασυγκρουσιακές καταστάσεις περιλαμβάνονται και τα εξής: ο επιβαρυντικός ρόλος της κλιματικής αλλαγής στους υφιστάμενους κινδύνους και τα ευαίσθητα σημεία που αντιμετωπίζουν τα παιδιά· η χρήση εκρηκτικών όπλων αδιακρίτως σε κατοικημένες περιοχές· η αυξημένη στόχευση σχολείων και η χρήση τους για στρατιωτικούς σκοπούς κατά παράβαση του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου· ο ειδικός αντίκτυπος των ένοπλων συγκρούσεων στα παιδιά με αναπηρία· η διάσταση του φύλου στις σοβαρές παραβιάσεις κατά των παιδιών· οι επιδεινούμενες επιπτώσεις της φτώχειας και των ανισοτήτων· τα παιδιά που μετακινούνται και τα παιδιά που είναι εσωτερικά εκτοπισμένα διά της βίας και σε προσφυγικά περιβάλλοντα· τα παιδιά που βρίσκονται σε ιδρύματα ή στερούνται οικογενειακής φροντίδας· η παιδική εργασία, η εμπορία ανθρώπων και η σεξουαλική δουλεία· οι προκλήσεις που δημιουργούνται από την ανάδυση νέων τεχνολογιών, όπως η διαδικτυακή στρατολόγηση παιδιών και η διάδοση και η παράνομη εμπορία όπλων, καθώς και ο αντίκτυπος των ναρκών κατά προσωπικού, των εκρηκτικών καταλοίπων πολέμου (ERW) και των αυτοσχέδιων εκρηκτικών μηχανισμών (IED).

Χρειάζεται ενισχυμένη εστίαση στην εθνική και διεθνή ποινική δικαιοσύνη, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης των παιδιών στη δικαιοσύνη. Η λογοδοσία των δραστών για σοβαρές παραβιάσεις κατά των παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις, όπως ορίζουν το διεθνές δίκαιο και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, το Καταστατικό της Ρώμης του ΔΠΔ και οι Συμβάσεις της Γενεύης, έχει κρίσιμη σημασία για την καταπολέμηση του κλίματος ατιμωρησίας για όσους διαπράττουν εγκλήματα κατά των παιδιών, την αποτροπή μελλοντικών κακοποιήσεων και την ενίσχυση της λογοδοσίας και την προώθηση μιας νοοτροπίας σεβασμού των δικαιωμάτων των παιδιών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, στο πλαίσιο της δραστηριοποίησής της στον ανθρωπιστικό, αναπτυξιακό, ειρηνευτικό και διπλωματικό τομέα καθώς και στον τομέα της ασφάλειας, και συλλογικά με τα κράτη μέλη της, έχει δεσμευτεί να δώσει προτεραιότητα στην προστασία, την ευημερία και τη χειραφέτηση των παιδιών, αντιμετωπίζοντας τις ειδικές ανάγκες και τα ευαίσθητα σημεία τους χωρίς καμία διάκριση για κανέναν λόγο,



## 2 - ΣΚΟΠΟΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει προτεραιότητα στην προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού στο πλαίσιο της πολιτικής της για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όχι μόνον επειδή τα παιδιά είναι ευάλωτα θύματα συγκρούσεων στο παρόν, αλλά και επειδή διαμορφώνουν το μέλλον. Η ΕΕ αναγνωρίζει, αφενός, τα εγγενή δικαιώματά τους, τα οποία κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, στη σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού και στα προαιρετικά πρωτόκολλά της, καθώς και σε άλλες διεθνείς πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, και, αφετέρου, την ειδική προστασία που τους παρέχει το διεθνές δίκαιο.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών έχει προσδιορίσει έξι σοβαρές παραβιάσεις<sup>2</sup> λόγω της κατάφωρης φύσης τους και των σοβαρών επιπτώσεών τους στην ευημερία των παιδιών:

- δολοφονία και ακρωτηριασμός παιδιών,
- στρατολόγηση ή χρησιμοποίηση παιδιών στις ένοπλες δυνάμεις και σε ένοπλες ομάδες,
- βιασμός και άλλες μορφές σεξουαλικής βίας κατά των παιδιών,
- απαγωγή παιδιών,
- επιθέσεις κατά σχολείων και νοσοκομείων,
- στέρηση της πρόσβασης των παιδιών σε ανθρωπιστική βοήθεια.

---

<sup>2</sup> Οι ορισμοί προσδιορίζονται στο επιχειρησιακό εγχειρίδιο που συνοδεύει τις κατευθυντήριες γραμμές για τον μηχανισμό παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις σοβαρές παραβιάσεις κατά των παιδιών σε καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης (DPKO, OSRSG Children and Armed Conflict, UNICEF, 2014)

Η ΕΕ προσπαθεί να αυξήσει την ευαισθητοποίηση γι' αυτό το κρίσιμο ζήτημα τόσο σε εσωτερικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Δεσμευόμαστε να αντιμετωπίσουμε τις βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των ένοπλων συγκρούσεων και άλλων καταστάσεων ένοπλης βίας στα παιδιά με αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω δράσεων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση διαφόρων παραβιάσεων των δικαιωμάτων του παιδιού. Η ΕΕ, με τη χρήση διαφόρων εργαλείων που έχει στη διάθεσή της και με βάση υφιστάμενες πρωτοβουλίες, επιδιώκει τη συμμετοχή τρίτων χωρών και μη κρατικών φορέων. Μεταξύ άλλων, τους παροτρύνει να εφαρμόζουν και να σέβονται και να προωθούν το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων, των προτύπων και των πράξεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου για τους πρόσφυγες και των συναφών κανόνων, και να λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία των παιδιών από τις επιπτώσεις των ένοπλων συγκρούσεων και για τη διασφάλιση της λογοδοσίας για εγκλήματα κατά των παιδιών.

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές προορίζονται να χρησιμεύσουν ως πρακτικό εργαλείο για να κατευθύνουν και να βοηθήσουν τους φορείς της ΕΕ σε ολόκληρο τον κόσμο στο έργο τους σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, που συμπεριλαμβάνει και άλλες καταστάσεις ένοπλης βίας από κρατικούς και μη κρατικούς φορείς, όπως τρομοκρατικές οργανώσεις και οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Αναγνωρίζοντας τη διασύνδεση των διαφόρων πολιτικών, η ΕΕ τονίζει τη σημασία των συνεχών και συντονισμένων προσπαθειών σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, της αναπτυξιακής βοήθειας, της οικοδόμησης της ειρήνης και της ανθρωπιστικής βοήθειας. Αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση ενισχύει τη συλλογική μας ανταπόκριση στη δεινή θέση των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις και, συνεπώς, συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη ειρήνη και ασφάλεια και στη βιώσιμη ανάπτυξη.

### 3 - ΑΡΧΕΣ

Η ΕΕ ερείδεται στις αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των θεμελιωδών ελευθεριών, της ισότητας και του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η προστασία και η προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού αποτελεί βασικό στόχο του έργου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τόσο στο εσωτερικό της όσο και εκτός αυτής. Κατοχυρώνεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, ο οποίος εγγυάται την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού από όλα τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και οργανισμούς κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης. Το στρατηγικό πλαίσιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία που εγκρίθηκε το 2012 καθορίζει αρχές, στόχους και προτεραιότητες που αποσκοπούν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της συνοχής της πολιτικής της ΕΕ, επισημαίνοντας ότι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου αποτελεί το θεμέλιο όλων των πτυχών των εσωτερικών και εξωτερικών πολιτικών της ΕΕ. Το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία ορίζει το επίπεδο φιλοδοξίας και τις προτεραιότητες της ΕΕ και των κρατών μελών της στον τομέα αυτό στις σχέσεις με τρίτες χώρες, και προσδιορίζει συγκεκριμένα καθήκοντα που πρέπει να αναλάβει η ΕΕ. Επιπλέον, οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων ιδίως των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, παρέχουν πρακτικά εργαλεία και καθοδήγηση για την εφαρμογή των δεσμεύσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Μαζί με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού (2021), οι πολιτικές αυτές προάγουν και διαφυλάσσουν τα δικαιώματα του παιδιού και τα ενσωματώνουν στις εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

#### **Προαγωγή και προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού**

Με γνώμονα τις ακόλουθες βασικές αρχές, η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει το έργο της για τη διασφάλιση της προστασίας των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις:

- **Προσέγγιση με γνώμονα τα ανθρώπινα δικαιώματα:** Σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού (UNCRC), παιδί είναι κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαοκτώ ετών. Όλα τα παιδιά αναγνωρίζονται ως ανεξάρτητοι κάτοχοι δικαιωμάτων βάσει του διεθνούς δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τους παρέχεται ειδική προστασία δυνάμει του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Τα παιδιά μπορεί να είναι θύματα, αλλά είναι επίσης επιζώντες και αυτοτελείς ενεργητικοί παράγοντες. Δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ή να θεωρούνται αποκλειστικά ως παθητικοί παράγοντες. Τα παιδιά θα πρέπει να ενημερώνονται για τα δικαιώματά τους. Οι απόψεις τους πρέπει να ακούγονται, ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά τους, και οι ανάγκες τους πρέπει να ικανοποιούνται.
- **Δικαίωμα στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη:** Σύμφωνα με τη UNCRC, η ΕΕ θα δώσει προτεραιότητα στην ολιστική ευημερία, προστασία και επανένταξη όλων των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις, διασφαλίζοντας την επιβίωση, την ανάπτυξη και την πλήρη πραγμάτωση των δικαιωμάτων τους.
- **Απαγόρευση των διακρίσεων και ένταξη:** Η προστασία και η βοήθεια παρέχονται χωρίς διακρίσεις οποιασδήποτε μορφής, συμπεριλαμβανομένων των πολλαπλών και διασταυρωτικών μορφών διακρίσεων. Χωρίς να μένει κανένα παιδί στο περιθώριο και με διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στην προστασία, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στις ειδικές ανάγκες φροντίδας και προστασίας όλων των παιδιών που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, συμπεριλαμβανομένων των κοριτσιών, των παιδιών με αναπηρία, των αυτόχthonων παιδιών και των παιδιών που ανήκουν σε εθνικές μειονότητες, των ασυνόδευτων παιδιών, των μεταναστών, των προσφύγων, των αιτούντων άσυλο, των εσωτερικά διά της βίας εκτοπισμένων παιδιών και των ανιθαγενών παιδιών, των παιδιών που στερούνται οικογενειακής φροντίδας, όπως παιδιά του δρόμου ή παιδιά σε ιδρύματα, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα βάσει του διεθνούς δικαίου και των διεθνών προτύπων, και μέσω των υφιστάμενων πολιτικών και νομοθετικών πλαισίων.

- **Το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού:** το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού είναι το πρωταρχικό μέλημα κατά την υλοποίηση της δράσης της ΕΕ, σύμφωνα με τη UNCRC. Όλες οι αποφάσεις και δράσεις πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στην ευημερία, την προστασία και την ασφάλεια των παιδιών.
- **Διαφοροποιημένη προσέγγιση:** Η ΕΕ αναγνωρίζει τις διαφορετικές ανάγκες και τα διαφορετικά ευαίσθητα σημεία και έχει ως στόχο να προσαρμόζει τις παρεμβάσεις της ώστε να ανταποκρίνονται στη μοναδική κατάσταση κάθε παιδιού, παρέχοντας ολιστικές και βιώσιμες λύσεις· όπως αναφέρεται στη μελέτη του Γραφείου του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις με τίτλο «Η διάσταση του φύλου στις σοβαρές παραβιάσεις κατά των παιδιών στις ένοπλες συγκρούσεις» (Gender Dimensions of Grave Violations against Children in Armed Conflict), όλα τα παιδιά χρειάζονται προστασία, αλλά οι ανάγκες και τα ευαίσθητα σημεία τους, στο πλαίσιο ένοπλων συγκρούσεων, μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με την ηλικία, την ωριμότητα, το φύλο, τον γενετήσιο προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου, τις αναπηρίες, τις μειονότητες στις οποίες ανήκουν, τις ειδικές περιστάσεις και τη φύση της σύγκρουσης, καθώς και την εικαζόμενη ή την πραγματική σύνδεσή τους με τα αντιμαχόμενα μέρη.
- **Προστασία των παιδιών που συνδέονται με ένοπλες δυνάμεις ή ένοπλες ομάδες:** Τα παιδιά που συνδέονται με ένοπλες δυνάμεις ή ομάδες πρέπει πάντα να θεωρούνται πρωτίστως θύματα των έξι σοβαρών παραβιάσεων δυνάμει του διεθνούς δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (ΔΔΑΔ) και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου (ΔΑΔ). Μια προοπτική με γνώμονα το παιδί, βασισμένη στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού και με έμφαση στην προστασία των αγοριών και των κοριτσιών από τις έξι σοβαρές παραβιάσεις κατά τη διάρκεια ένοπλων συγκρούσεων είναι κεντρικής σημασίας στις διαδικασίες αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης και άλλες συναφείς διαδικασίες. Άρα, θα πρέπει πάντα να προβλέπεται και να δίνεται προτεραιότητα στην άνευ όρων και άμεση προστασία, απελευθέρωση και (επαν)ένταξη των παιδιών που συνδέονται με ένοπλες δυνάμεις ή ομάδες στην οικογένεια και την κοινότητά τους, ανεξάρτητα από τον χαρακτηρισμό της ένοπλης ομάδας, σύμφωνα με το ΔΔΑΔ και το ΔΑΔ. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα παιδιά που γεννιούνται στους κόλπους ένοπλων ομάδων, καθώς και εκείνα που στρατολογούνται ως παιδιά και αποστρατεύονται ως ενήλικες. Τα παιδιά που έχουν φτάσει σε ηλικία ποινικής ευθύνης και θεωρούνται ύποπτα για τέλεση σοβαρής εγκληματικής ενέργειας θα παραδίδονται σε μη στρατιωτικούς φορείς, και η δικαιοσύνη θα πρέπει να αποδίδεται εντός των πλαισίων απονομής δικαιοσύνης για ανηλίκους. Τα παιδιά δεν θα πρέπει να κρατούνται αποκλειστικά και μόνο λόγω της σύνδεσής τους με ένοπλες ομάδες.

- **Με επίκεντρο τα παιδιά και τα θύματα:** Δίνεται έμφαση στην ευημερία και τις ανάγκες του παιδιού. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο αυτό, τα παιδιά συμμετέχουν ενεργά στον προσδιορισμό των αναγκών και των προτεραιοτήτων τους, όποτε είναι δυνατόν, και εξασφαλίζεται ότι ακούγονται οι απόψεις τους, ότι δεν βιώνουν εκ νέου τραυματικές εμπειρίες και ότι δίνεται προτεραιότητα στην ευημερία και την ασφάλειά τους. Η ΕΕ δίνει προτεραιότητα στην αντιμετώπιση των συγκεκριμένων βλαβών που προκαλούνται στα παιδιά σε περιβάλλοντα ένοπλων συγκρούσεων.
- **Προσέγγιση που συνεκτιμά την ηλικία και το φύλο:** Καθώς τα παιδιά μεγαλώνουν, οι ανάγκες και τα ευαίσθητα σημεία τους αλλάζουν. Η ΕΕ αναγνωρίζει το γεγονός αυτό και διαμορφώνει αναλόγως τις παρεμβάσεις της. Επιπλέον, τα κορίτσια και τα αγόρια συχνά βιώνουν τις συγκρούσεις με διαφορετικό τρόπο και έχουν τα δικά τους ιδιαίτερα ευαίσθητα σημεία. Η ΕΕ εξετάζει τις ανάγκες που σχετίζονται ειδικά με την ηλικία και το φύλο προκειμένου να διασφαλίσει ότι όλα τα παιδιά λαμβάνουν κατάλληλη προστασία και στήριξη.
- **Προσέγγιση που λαμβάνει υπόψη τις τραυματικές εμπειρίες:** Οι ένοπλες συγκρούσεις μπορούν να έχουν βαθύ ψυχολογικό αντίκτυπο στα παιδιά. Η προσέγγιση της ΕΕ το αναγνωρίζει και αποσκοπεί στην παροχή στήριξης η οποία λαμβάνει υπόψη τις τραυματικές εμπειρίες που μπορεί να έχουν βιώσει τα παιδιά, μεταξύ άλλων λόγω σεξουαλικής και έμφυλης βίας, καθώς και τις ανάγκες τους για πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης που προωθούν την επούλωση των ψυχικών τραυμάτων και την ανάρρωση.
- **Λογοδοσία, πρόσβαση στη δικαιοσύνη και δικαιοσύνη ανηλίκων:** Η ΕΕ στηρίζει την εστιασμένη στο παιδί παρακολούθηση, διερεύνηση και δίωξη εγκλημάτων και παραβιάσεων κατά των παιδιών. Οι δράστες πρέπει να λογοδοτούν. Η ανάπτυξη φιλικών προς τα παιδιά συστημάτων απονομής δικαιοσύνης για όλα τα παιδιά που έρχονται σε επαφή με τον νόμο και στερούνται της ελευθερίας τους έχει ζωτική σημασία, καθώς και η πρόσβαση των παιδιών σε νομική συνδρομή και η συμμετοχή τους σε πρωτοβουλίες μεταβατικής δικαιοσύνης.

- **Συμμετοχή και χειραφέτηση των παιδιών και των νέων:** Η ΕΕ προωθεί, στηρίζει και διασφαλίζει την ουσιαστική ένταξη και την ενεργό συμμετοχή των παιδιών και των νέων σε αποφάσεις που τα επηρεάζουν σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων σε καταστάσεις συγκρούσεων, ιδίως μέσω του σχεδίου δράσης για τη νεολαία στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ.
- **Προσεγγίσεις του «μη βλάπτειν», ασφάλειας των παιδιών με συνεκτίμηση της διάστασης της σύγκρουσης:** Η ΕΕ επιδιώκει όλες οι πολιτικές και δράσεις να αποτρέπουν συστηματικά τις πιθανές επιβλαβείς συνέπειες για τα παιδιά και τα δικαιώματά τους που προκαλούνται από τις δραστηριότητες ή το εμπλεκόμενο προσωπικό, και να μην επιτείνουν τη δυναμική των συγκρούσεων.

### **Διεθνής συνεργασία**

Στο έργο της, η ΕΕ έχει ως γνώμονα τους σχετικούς διεθνείς και περιφερειακούς κανόνες και πρότυπα στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ανθρωπιστικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των περιεχομένων στο Παράρτημα Ι. Η ΕΕ συνεργάζεται ενεργά και στηρίζει το έργο σχετικών φορέων, ιδίως:

- του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ
- του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις και του Γραφείου του

- του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα για τη βία κατά των παιδιών και του Γραφείου του
- της ειδικής ανά χώρα ομάδας των Ηνωμένων Εθνών για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων (CTFMR) ή αντίστοιχων ομάδων σε χώρες με καταστάσεις που εμπνέουν ανησυχία
- Γραφείων, τμημάτων και οργανισμών του ΟΗΕ, όπως UNICEF, DPO, DPPA, DCO, UN Women, UNODC, UNFPA, OHCHR, UNDP, ILO, OCHA, UNESCO και ΠΟΥ (σε κεντρικό και περιφερειακό/τοπικό επίπεδο)
- της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις
- της περιφερειακής/τοπικής ομάδας «Φίλοι των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις» ή ισοδύναμων ad hoc ομάδων εταίρων που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις
- της Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- της τρίτης επιτροπής (Κοινωνικά Δικαιώματα, Ανθρωπιστικά & Πολιτισμικά ζητήματα) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών
- του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου και, κατά περίπτωση, ειδικών διεθνών δικαστηρίων
- των ειδικών διαδικασιών του ΟΗΕ και των εντεταλμένων από τον ΟΗΕ ερευνητικών οργάνων
- της διοργανικής ομάδας εργασίας των Ηνωμένων Εθνών για τον αφοπλισμό, την αποστράτευση και την επανένταξη και άλλων παρεμφερών φόρουμ
- της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού (ΔΕΕΣ)
- του Συμβουλίου της Ευρώπης
- της Αφρικανικής Ένωσης και άλλων περιφερειακών οργανισμών
- του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ (OSCE/ODIHR)



- τοπικών και διεθνών μη κυβερνητικών οργανώσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται και οργανώσεις υπό την ηγεσία παιδιών, υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων του παιδιού και οργανώσεις και δίκτυα σε επίπεδο κοινοτήτων
- άλλων σχετικών παραγόντων

Η ΕΕ συμβάλλει πρωτόβουλα και συνεργάζεται με τους φορείς αυτούς προκειμένου να μεριμνά για την ενίσχυση και την ουσιαστική εφαρμογή των υφισταμένων διεθνών διασφαλίσεων των δικαιωμάτων του παιδιού.

#### **4 - ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΛΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ**

Τις δύο τελευταίες δεκαετίες παρατηρούνται δραματικές αλλαγές στον πόλεμο· τακτικές όπως οι αδιάκριτοι και δυσανάλογοι εναέριοι βομβαρδισμοί, οι βομβαρδισμοί και οι επιθέσεις με μη επανδρωμένα αεροσκάφη, η πολιορκία και ο αποκλεισμός με σκοπό την παρεμπόδιση της παροχής εφοδίων ανακούφισης σε αμάχους, η συστηματική τοποθέτηση ναρκών και τα μη εκραγέντα υλικά σε μη στρατιωτικές περιοχές, βάζουν τα παιδιά σε σοβαρό κίνδυνο να σκοτωθούν ή να ακρωτηριαστούν.

Η στόχευση σχολείων, νοσοκομείων και άλλων μη στρατιωτικών υποδομών ζωτικής σημασίας, όπως τα δίκτυα ύδρευσης και τα συστήματα ενέργειας, αυξάνει τους κινδύνους για την επιβίωση και την ανάπτυξη των παιδιών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ένοπλες ομάδες ή δυνάμεις αντιτίθενται ενεργά στην πρόσβαση των κοριτσιών στην εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη, εμποδίζοντας την πρόσβαση σε αυτές τις ζωτικές υπηρεσίες. Η γενική ανασφάλεια που επικρατεί στις ζώνες συγκρούσεων αποτρέπει τα παιδιά, τους εκπαιδευτικούς και το ιατρικό προσωπικό από το να πηγαίνουν στο σχολείο ή να παρέχουν ιατρική βοήθεια, ακόμη και όταν δεν αποτελούν άμεσο στόχο.

Οι απαγωγές παιδιών έχουν αυξηθεί κατακόρυφα σε καταστάσεις που απασχολούν το θεματολόγιο για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, με σκοπό είτε την τρομοκράτηση κοινοτήτων και τη στόχευση συγκεκριμένων ομάδων, κυρίως των κοριτσιών όσον αφορά την πρόσβασή τους στην εκπαίδευση, είτε για να εξαναγκαστούν τα παιδιά να συμμετάσχουν στις εχθροπραξίες ή για εμπορία ανθρώπων και σεξουαλική δουλεία ή για άλλους σκοπούς εκμετάλλευσης. Ακόμη και όταν απελευθερωθούν ή κατορθώσουν να διαφύγουν από τους απαγωγείς τους, τα παιδιά που έχουν πέσει θύματα απαγωγής εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν μεγάλες προκλήσεις και στιγματισμό που επηρεάζουν την επανένταξη και την αποκατάστασή τους στις κοινότητές τους.

Η σεξουαλική βία αποτελεί όλο και περισσότερο χαρακτηριστικό των συγκρούσεων και συχνά διαπράττεται κατά κοριτσιών και αγοριών σε κενό κράτους δικαίου. Τα παιδιά που βιώνουν σεξουαλική βία και εκμετάλλευση υποφέρουν από μακροχρόνια ψυχολογικά τραύματα, επιπτώσεις στην υγεία, συμπεριλαμβανομένων μεταδιδόμενων λοιμώξεων όπως HIV/AIDS, και εφηβικές εγκυμοσύνες. Τα επιβλαβή έμφυλα πρότυπα και πρακτικές, όπως ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων, οι βρεφοκτονίες των θηλέων, οι γάμοι παιδιών, οι πρόωροι και καταναγκαστικοί γάμοι, ο στιγματισμός λόγω μη τήρησης των έμφυλων στερεοτύπων και των κοινωνικών προτύπων που εισάγουν διακρίσεις, καθώς και οι διακρίσεις βάζουν τα κορίτσια σε ιδιαίτερο κίνδυνο.

Η στέρηση της πρόσβασης σε ανθρωπιστική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένων των εσκεμμένων επιθέσεων κατά εργαζομένων στον ανθρωπιστικό τομέα, εξακολουθεί να αποτελεί μείζον εμπόδιο για την προστασία των παιδιών. Η έλλειψη της απαραίτητης ανθρωπιστικής βοήθειας μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρό υποσιτισμό, καχεξία, έλλειψη πρόσβασης στην εκπαίδευση και τη βασική ιατρική περίθαλψη με μακροπρόθεσμες συνέπειες για την ανάπτυξη των παιδιών. Η συνεργασία με τα αντιμαχόμενα μέρη για να καταστεί δυνατή η πρόσβαση, με παράλληλη διασφάλιση της λογοδοσίας για παραβιάσεις, έχει ουσιαστική σημασία. Η χρησιμοποίηση παιδιών από ένοπλες ομάδες, σε μάχιμους ή σε υποστηρικτικούς ρόλους, εξακολουθεί να προβληματίζει.

Η αναγκαστική στρατολόγηση παιδιών κάτω των 18 ετών και η χρησιμοποίησή τους σε εχθροπραξίες τόσο από τις ένοπλες δυνάμεις όσο και από ένοπλες ομάδες είναι, αφενός, παράνομη και, αφετέρου, μία από τις χειρότερες μορφές παιδικής εργασίας. Επιπλέον, η στρατολόγηση παιδιών κάτω των 15 ετών συνιστά έγκλημα πολέμου. Επιβαρύνει απάνθρωπα και προκαλεί μακροχρόνιες αρνητικές συνέπειες στα παιδιά αυτά, τα οποία παραμένουν πρωτίστως θύματα και συχνά αντιμετωπίζουν στιγματισμό και απόρριψη. Η σύλληψη και κράτηση παιδιών που έχουν συνδέσεις με ένοπλες ομάδες, είτε επειδή εκλαμβάνονται ως απειλή για την εθνική ασφάλεια είτε επειδή φέρεται να έχουν συμμετάσχει σε εχθροπραξίες, τα θυματοποιεί έτι περαιτέρω.

Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην άμεση προστασία, απελευθέρωση και (επαν)ένταξή τους στην οικογένεια και την κοινότητά τους, ανεξάρτητα από τον πιθανό χαρακτηρισμό της ένοπλης ομάδας, σύμφωνα με το ΔΔΑΔ και το ΔΑΔ. Σε περίπτωση παιδιών που έχουν φτάσει σε ηλικία ποινικής ευθύνης και θεωρούνται ύποπτα για τέλεση σοβαρής εγκληματικής ενέργειας, πρέπει να παραδίδονται σε μη στρατιωτικούς φορείς και η δικαιοσύνη θα πρέπει να αποδίδεται εντός των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης για ανηλίκους, όπου υπάρχουν.

Η ΕΕ θα στηρίξει τη διαπραγμάτευση, την έγκριση και την εφαρμογή σχεδίων δράσης μεταξύ των Ηνωμένων Εθνών και των αντιμαχόμενων μερών για τον τερματισμό και την πρόληψη των έξι σοβαρών παραβιάσεων κατά των παιδιών, καθώς και των πρωτοκόλλων παράδοσης από τα αντιμαχόμενα μέρη, για την άμεση μεταφορά παιδιών που φέρεται να έχουν συνδέσεις με ένοπλες ομάδες σε μη στρατιωτικούς φορείς προστασίας των παιδιών προς επανένταξή τους.

### **Προκλήσεις που επηρεάζουν την αποτελεσματική δράση**

Σημαντικά εμπόδια εμποδίζουν την αποτελεσματική ανθρωπιστική στήριξη και στήριξη ανάπτυξης και προστασίας των παιδιών εκ μέρους της ΕΕ και άλλων φορέων που εργάζονται σε ζώνες συγκρούσεων. Στις προκλήσεις αυτές περιλαμβάνονται ο σύνθετος και διαρκώς μεταβαλλόμενος χαρακτήρας των σύγχρονων συγκρούσεων, οι περιορισμοί στην πρόσβαση σε πληττόμενα εδάφη και πληθυσμούς λόγω της συνεχιζόμενης βίας ή περιοριστικών διοικητικών εμποδίων, καθώς και η έλλειψη ικανότητας των τοπικών φορέων να ανταποκρίνονται επαρκώς στις ανάγκες των παιδιών.

Η αποτελεσματική δράση για την αντιμετώπιση των παραβιάσεων κατά των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις περιπλέκεται από κενά στα δεδομένα και ανεπαρκείς δείκτες έγκαιρης προειδοποίησης, που εμποδίζουν τις προσπάθειες για την εξαρχής πρόληψη σοβαρών παραβιάσεων. Οι περιορισμένοι πόροι και η δυσκολία συντονισμού της χρηματοδότησης από πολλαπλές πηγές περιπλέκουν επίσης την αποτελεσματική δράση.

Επιπλέον, τα αδύναμα νομικά πλαίσια και η έλλειψη λογοδοσίας για εγκλήματα κατά των παιδιών δημιουργούν κλίμα ατιμωρησίας όπου οι παραβιάσεις παραμένουν ατιμώρητες. Η αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων των συγκρούσεων, της φτώχειας, της έλλειψης εκπαιδευτικών ευκαιριών για τα παιδιά, ιδίως τα κορίτσια, των περιορισμένων πόρων για τις υπηρεσίες υγείας (συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας και της ψυχοκοινωνικής στήριξης) και η συνέχιση επιβλαβών πολιτιστικών προτύπων και πρακτικών θέτουν στο σύνολό τους σημαντικά εμπόδια για την αποφυγή της επανάληψης του ζητήματος, την επίτευξη διαρκούς ειρήνης και την προστασία των παιδιών.

### **Ευκαιρίες για αποτελεσματική δράση της ΕΕ**

Προκειμένου να ενισχύσει τις προσπάθειές της για την προστασία των παιδιών που έχουν βρεθεί αναμειγμένα σε ένοπλες συγκρούσεις, η ΕΕ θα **οικοδομήσει ισχυρότερες εταιρικές σχέσεις** και θα προωθήσει τα ακόλουθα:

- **Στήριξη της πρόληψης:** Απαιτούνται μεγαλύτερες επενδύσεις για την πρόληψη των ένοπλων συγκρούσεων και των παραβιάσεων των δικαιωμάτων των παιδιών, ιδίως των έξι σοβαρών παραβιάσεων κατά των παιδιών. Η εφαρμογή συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και η αντιμετώπιση των δεικτών κινδύνου και των κενών στα δεδομένα μπορούν να συμβάλουν στον εντοπισμό πιθανών απειλών για τα παιδιά πριν από τη διάπραξη παραβιάσεων, επιτρέποντας τη λήψη προληπτικών μέτρων. Η τακτική διεξαγωγή ανάλυσης των συγκρούσεων και αξιολόγησης των δικαιωμάτων και των αναγκών των παιδιών είναι ζωτικής σημασίας για τον σχεδιασμό αποτελεσματικών και έγκαιρων προληπτικών δράσεων. Η επένδυση σε ποιοτική εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς που λαμβάνει υπόψη τη διάσταση της σύγκρουσης και του κινδύνου και συνεκτιμά την ηλικία και το φύλο μπορεί επίσης να μετριάσει την επανάληψη των συγκρούσεων και να μειώσει τον κίνδυνο κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών.

- Ενίσχυση της συνδυαστικής προσέγγισης ανθρωπιστικής βοήθειας, ανάπτυξης και ειρήνης:** Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να διασφαλίσει ότι οι ανθρωπιστικές και αναπτυξιακές ανάγκες και οι ανάγκες οικοδόμησης της ειρήνης αντιμετωπίζονται με συντονισμένο τρόπο για την αντιμετώπιση παρατεταμένων και προβλέψιμων κρίσεων, συμπεριλαμβανομένων τόσο των άμεσων αναγκών όσο και των μακροπρόθεσμων λύσεων. Η στήριξη της δημιουργίας προστατευτικού και βιώσιμου υποστηρικτικού περιβάλλοντος για τα παιδιά πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις συγκρούσεις απαιτεί σταθερή και επαρκή χρηματοδότηση για την κλιμάκωση των παρεμβάσεων και τη διατήρηση μακροπρόθεσμων προγραμμάτων για την προστασία των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης πόρων για κοινωνική προστασία, εκπαίδευση, στέγαση, ψυχοκοινωνική στήριξη, υγειονομική περίθαλψη και υπηρεσίες προστασίας προσαρμοσμένες στις διαφορετικές ανάγκες των παιδιών. Είναι ζωτικής σημασίας η στήριξη, μεταξύ άλλων με επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους, της λειτουργίας των επιτόπιων μηχανισμών παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων των Ηνωμένων Εθνών.
- Επένδυση σε ολοκληρωμένα συστήματα προστασίας των παιδιών:** Η ΕΕ θα πρέπει να στηρίζει ολοκληρωμένα συστήματα κοινωνικής μέριμνας και προστασίας των παιδιών χωρίς αποκλεισμούς ως προς την αναπηρία, που βασίζονται στις τοπικές κοινότητες και λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση της ηλικίας και του φύλου, σε ευάλωτες χώρες και χώρες που πλήττονται από συγκρούσεις, ώστε να συμβάλει στην πρόληψη, τον μετριασμό, την αποκατάσταση και την αντιμετώπιση της παραβίασης των δικαιωμάτων των παιδιών και να διασφαλίσει τη συνέχεια της φροντίδας των παιδιών, με ολιστικό και πολυσυμμετοχικό τρόπο, συμπεριλαμβανομένης της επανένταξης, της αποκατάστασης, των εκπαιδευτικών ευκαιριών, μεταξύ άλλων της επαγγελματικής και τεχνικής κατάρτισης, των υπηρεσιών προστασίας των παιδιών, της οικογενειακής επανένωσης κατά περίπτωση, της κατάλληλης υγειονομικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγειονομικής περίθαλψης, των υπηρεσιών ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και άλλων κρίσιμων πτυχών.

- **Προγράμματα αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης (ΑΑΕ), μεταρρύθμισης του τομέα της ασφάλειας και στήριξης της δικαιοσύνης:** Ενσωμάτωση ζητημάτων προστασίας των παιδιών σε προγράμματα αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης ή άλλα συναφή προγράμματα, μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας, προσπάθειες καταπολέμησης της τρομοκρατίας και προγράμματα καταπολέμησης των δικτύων οργανωμένου εγκλήματος, και φιλικά προς τα παιδιά προγράμματα δικαιοσύνης (διασφάλιση φιλικής προς τα παιδιά πρόσβασης στη δικαιοσύνη, δωρεάν νομικής συνδρομής και αποτελεσματικής προσφυγής), και υποστήριξη ειδικά διαμορφωμένων πρωτοβουλιών επανένταξης με επίκεντρο τα παιδιά. Η στήριξη της επανένταξης ως συνιστώσας ενός ευρύτερου συστήματος προστασίας των παιδιών και η συνεκτίμηση των στόχων και των αρχών των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) διασφαλίζουν πιο συμπεριληπτική, πιο ολοκληρωμένη και μακροπρόθεσμη δράση.
- **Συνεργασία και υποστήριξη επί τόπου:** Η ΕΕ θα πρέπει να προωθήσει τη στενότερη συνεργασία με οντότητες και υπηρεσίες του ΟΗΕ, εθνικές κυβερνήσεις και τοπικές αρχές χωρών που πλήττονται από συγκρούσεις, διεθνείς και εθνικές μη κυβερνητικές οργανώσεις και τοπικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται απευθείας με παιδιά επί τόπου (συμπεριλαμβανομένης ομάδας φίλων των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις). Με βάση τον τακτικό διάλογο σχετικά με τους στόχους και τις αρχές για την προστασία των παιδιών με διεθνείς εταίρους, εθνικές κυβερνήσεις, αντιμαχόμενα μέρη και τοπικές οργανώσεις, θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η στενή συνεργασία με τον μηχανισμό παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων που έχει λάβει εντολή από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, με τις ειδικές ανά χώρα ομάδες των Ηνωμένων Εθνών για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων και με τις αντίστοιχες ομάδες εργασίας, καθώς και η στήριξή τους.
- **Κατάρτιση και στήριξη:** Είναι ζωτικής σημασίας η επένδυση στην ανάπτυξη ικανοτήτων για όλους τους φορείς που εργάζονται για την προστασία των παιδιών. Η παροχή κατάρτισης και στήριξης θα βελτιώσει το κανονιστικό πλαίσιο και το πλαίσιο πολιτικής, τα προγράμματα και τις παρεμβάσεις σε όλα τα επίπεδα, εξοπλίζοντας τους υπεύθυνους, τόσο τους επιφορτισμένους με καθήκοντα όσο και τους κατόχους δικαιωμάτων, με τις δεξιότητες και τους πόρους που απαιτούνται για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των εξειδικευμένων αναγκών των παιδιών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Απαιτείται ενισχυμένη τακτική κατάρτιση για το προσωπικό της ΕΕ και το λοιπό προσωπικό, ιδίως για όσους βρίσκονται σε άμεση επαφή με παιδιά και για όσους ασχολούνται με τη λήψη αποφάσεων που επηρεάζει τα παιδιά.

- **Στήριξη τοπικών λύσεων:** Η αναγνώριση και η στήριξη πρωτοβουλιών για την ειρήνη και την προστασία με πρωτοβουλία των παιδιών και των κοινοτήτων ενδυναμώνει τις τοπικές φωνές και επιτρέπει πολιτισμικά κατάλληλες λύσεις.
- **Συμμετοχή των παιδιών:** διασφάλιση της ενεργού, ισότιμης, ουσιαστικής και αποτελεσματικής συμμετοχής των παιδιών σύμφωνα με τη UNCRC στη λήψη αποφάσεων που τα αφορούν, μεταξύ άλλων και στον σχεδιασμό προγραμμάτων επανένταξης. Η ΕΕ θα επιδιώξει επίσης να αξιοποιήσει το συμβούλιο εκπροσώπησης της νεολαίας που συμβουλεύει τον Επίτροπο και τη Γενική Διεύθυνση Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων (ΓΔ INTPA) και τις συμβουλευτικές δομές για τη νεολαία που παρέχουν συμβουλές στις αντιπροσωπίες της ΕΕ που έχουν συσταθεί βάσει του σχεδίου δράσης για τη νεολαία στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ για την περίοδο 2022-2027.

Με την υλοποίηση αυτών των συνολικών στόχων, η ΕΕ μπορεί να ενισχύσει σημαντικά τη δέσμευσή της για την προστασία των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις. Μια συνεργατική και ολιστική προσέγγιση που επενδύει στην τοπική ικανότητα και δίνει προτεραιότητα σε προληπτικά μέτρα και ολοκληρωμένη βοήθεια μπορεί να συμβάλει σε ένα ασφαλέστερο και πιο λαμπρό μέλλον για τα παιδιά που έχουν βρεθεί εν μέσω των πυρών του πολέμου.

## 5 - ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

### Α) Εργαλεία δράσης της ΕΕ:

Η ΕΕ έχει στη διάθεσή της σειρά εργαλείων για την αντιμετώπιση ζητημάτων των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις, με βάση τις υφιστάμενες πρωτοβουλίες:

- **Πολιτικός διάλογος:** Οι πτυχές του πολιτικού διαλόγου με τρίτες χώρες που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα θα περιλαμβάνουν την ευημερία και τα δικαιώματα των παιδιών σε προσυγκρουσιακές, συγκρουσιακές και μετασυγκρουσιακές καταστάσεις.
- **Ειδικοί Εντεταλμένοι της ΕΕ (ΕΕΕΕ):** Ο ΕΕΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα διαδραματίζει σημαντικό ρόλο υπεράσπισης όσον αφορά την παγκόσμια τήρηση των προτύπων για τα δικαιώματα του παιδιού. Οι γεωγραφικοί ΕΕΕΕ θα πρέπει επίσης να αναλαμβάνουν συγκεκριμένες δράσεις και δράσεις προβολής για θέματα που σχετίζονται με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις σε χώρες προτεραιότητας που καλύπτει η εντολή τους. Θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα παιδιά που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις στις παρουσιάσεις τους στις Ομάδες του Συμβουλίου. Το ζήτημα των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται στις εντολές των ΕΕΕΕ στις χώρες προτεραιότητας κατά την ανανέωσή τους.

- Διαβήματα και δημόσιες δηλώσεις:** Η ΕΕ θα παροτρύνει τις σχετικές τρίτες χώρες να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για να διασφαλίσουν την προστασία των παιδιών από τις επιπτώσεις των ένοπλων συγκρούσεων και των σοβαρών παραβιάσεων και για τον τερματισμό της ατιμωρησίας. Υπενθυμίζεται ο σημαντικός ρόλος που μπορούν να διαδραματίσουν η ΕΕ και τα κράτη μέλη της για τη στήριξη του διαλόγου με όλα τα αντιμαχόμενα μέρη επί των οποίων μπορούν να ασκήσουν επιρροή για τον τερματισμό και την πρόληψη σοβαρών παραβιάσεων των δικαιωμάτων των παιδιών. Η ετήσια έκθεση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ και οι ειδικές ανά χώρα εκθέσεις του σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, καθώς και τα συνοδευτικά συμπεράσματα της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις θα πρέπει να καθοδηγούν τις δραστηριότητες προβολής της ΕΕ. Οι Ειδικοί Εντεταλμένοι της ΕΕ και οι αρχηγοί αποστολών θα επιφορτιστούν με τη συνεχή εξέταση του ζητήματος με μη κρατικούς φορείς ανάλογα με την περίπτωση. Στις κατάλληλες περιπτώσεις, η ΕΕ θα αντιδρά επίσης όταν σημειώνονται θετικές εξελίξεις. Η ΕΕ θα συνεχίσει να υποστηρίζει την καθολική κύρωση των διεθνών συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ιδίως της σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού και του προαιρετικού πρωτοκόλλου της σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη και της σύμβασης αριθ. 182 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με τις χειρότερες μορφές εργασίας των παιδιών. Η ΕΕ θα συνεχίσει να παροτρύνει όλα τα κράτη να προωθήσουν τις δεσμεύσεις τους εξετάζοντας το ενδεχόμενο έγκρισης διεθνών πράξεων και δεσμεύσεων για την προστασία των παιδιών που πλήττονται από συγκρούσεις, συμπεριλαμβανομένων των αρχών και δεσμεύσεων του Παρισιού, των αρχών του Βανκούβερ, της διακήρυξης για ασφαλή σχολεία και της πολιτικής διακήρυξης για την ενίσχυση της προστασίας των αμάχων από τις ανθρωπιστικές συνέπειες που προκύπτουν από τη χρήση εκρηκτικών όπλων σε κατοικημένες περιοχές. Η ΕΕ θα ενθαρρύνει όλα τα κράτη να κυρώσουν το Καταστατικό της Ρώμης και να συνεργαστούν με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο και άλλα διεθνή και περιφερειακά δικαστήρια και μηχανισμούς λογοδοσίας, συμπεριλαμβανομένης της εκτέλεσης ενταλμάτων σύλληψης.
- Πολυμερής συνεργασία:** Η ΕΕ συμμετέχει στη χρηματοδότηση έργων που αφορούν παιδιά και ένοπλες συγκρούσεις, καθώς και μέσω της ανθρωπιστικής βοήθειας και της αναπτυξιακής συνεργασίας. Η ΕΕ θα διερευνήσει τις δυνατότητες επέκτασης της στήριξης, λαμβάνοντας υπόψη τη σχέση μεταξύ ανθρωπιστικών και αναπτυξιακών αναγκών και αναγκών οικοδόμησης της ειρήνης.



- **Διμερής συνεργασία:** Η ΕΕ δεσμεύεται να στηρίζει και να χρηματοδοτεί προγράμματα που αποσκοπούν στην προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών μέσω της διμερούς συνεργασίας με τρίτες χώρες και σε περιφερειακό επίπεδο στο ευρύτερο πλαίσιο των διεθνών εταιρικών σχέσεων και της ανθρωπιστικής βοήθειας. Τα κράτη μέλη θα αποτυπώσουν επίσης τις προτεραιότητες αυτές στα έργα διμερούς συνεργασίας τους.
- **Στήριξη του διεθνούς, εθνικού και τοπικού μη κυβερνητικού τομέα:** Η ΕΕ εξακολουθεί να στηρίζει τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που συμμετέχουν στην προστασία των παιδιών και των δικαιωμάτων τους σε ένοπλες συγκρούσεις και άλλα πλαίσια βίας. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει τη δημιουργία θεσμών και την ενίσχυση πρωτοβουλιών για την προστασία των παιδιών, συμπεριλαμβανομένων φιλικών προς τα παιδιά συστημάτων απονομής δικαιοσύνης, διοίκησης της δικαιοσύνης για τους ανηλίκους, νομοθετικής μεταρρύθμισης, κατάρτισης και παροχής συμβουλών στην τοπική αστυνομία και τις ένοπλες δυνάμεις, τους σωφρονιστικούς και τους δικαστικούς υπαλλήλους, καθώς και την ενίσχυση της ικανότητας των τοπικών ΜΚΟ για τα δικαιώματα του παιδιού· και αφοπλισμό, αποστράτευση και επανένταξη (ΑΑΕ) και μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας (SSR) με συνεκτίμηση της διάστασης του παιδιού.
- **Αποστολές και επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων:** Η προστασία των παιδιών θα αντιμετωπιστεί κατάλληλα και θα ενσωματωθεί στις διαδικασίες σχεδιασμού, στα έγγραφα και στη διεξαγωγή επιχειρήσεων, σύμφωνα με τον επικαιροποιημένο κατάλογο ελέγχου για την ενσωμάτωση της προστασίας παιδιών θυμάτων ένοπλων συγκρούσεων στις αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ. Οι εντολές και τα επιχειρησιακά σχέδια θα λαμβάνουν υπόψη τις εξειδικευμένες ανάγκες των παιδιών και τις ανησυχίες για την προστασία τους, ιδίως των κοριτσιών, όπου είναι δυνατόν, δεδομένων των εντολών και των ικανοτήτων των αποστολών και επιχειρήσεων της ΕΕ. Θα πρέπει να παρέχονται κατάρτιση και συμβουλές σχετικά με την προστασία των παιδιών στο στρατιωτικό και μη στρατιωτικό προσωπικό που τοποθετείται σε αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ.

- **Συνεργασία με εταίρους:** Συμμετοχή σε τοπικές και περιφερειακές ομάδες φίλων των παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις και αντίστοιχες ομάδες εργασίας, καθώς και τακτικές ανταλλαγές σχετικά με την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων με ειδικές ανά χώρα ομάδες του ΟΗΕ, το Γραφείο του Ειδικού Αντιπροσώπου για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις, την UNICEF, το DPO και το DPPA του ΟΗΕ.
- **Άλλα μέτρα:** Η ΕΕ μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο λήψης στοχευμένων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων περιοριστικών μέτρων, κατά περίπτωση, ή να επανεξετάσει συμφωνίες με τρίτες χώρες βάσει των επιδόσεών τους για τα δικαιώματα των παιδιών, ιδίως όσον αφορά τα παιδιά που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις.

Αξιοποιώντας το φάσμα των εργαλείων που έχει στη διάθεσή της, η ΕΕ θα επιδιώξει να διασφαλίσει ότι τα δικαιώματα και οι εξειδικευμένες ανάγκες των παιδιών θα λαμβάνονται υπόψη στις προσεγγίσεις έγκαιρης προειδοποίησης και πρόληψης, καθώς και στις συνεχιζόμενες καταστάσεις συγκρούσεων, στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις, στις ειρηνευτικές συμφωνίες, στις μετασυγκρουσιακές φάσεις ανασυγκρότησης, αποκατάστασης, επανένταξης και μακροπρόθεσμης ανάπτυξης, και να διασφαλίσει ότι οι σοβαρές παραβιάσεις που διαπράττονται κατά των παιδιών θα εξαιρούνται κάθε αμνηστίας. Η ΕΕ θα επιδιώξει να εξασφαλίσει ότι η τοπική κοινότητα, στην οποία περιλαμβάνονται τα παιδιά, συμμετέχει στην ειρηνευτική διαδικασία. Εν προκειμένω, η ΕΕ θα επωφεληθεί της κτηθείσας πείρας στο πλαίσιο του συστήματος του ΟΗΕ και των περιφερειακών οργανώσεων και θα αξιοποιήσει την πείρα αυτή.

## **B) Εφαρμογή:**

### **Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων**

- **Αρχηγοί αποστολών της ΕΕ, αρχηγοί αποστολών ΚΠΑΑ και στρατιωτικοί διοικητές σε χώρες προτεραιότητας:** Να συμπεριλαμβάνουν στις τακτικές εκθέσεις τους ανάλυση του αντικτύπου των συγκρούσεων στα παιδιά, διασφαλίζοντας την ενσωμάτωση του ζητήματος των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις στις τοπικές ανά χώρα στρατηγικές της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία και να προωθούν τον τακτικό επιτόπιο συντονισμό με τις αντιπροσωπίες της ΕΕ, τις αποστολές των κρατών μελών της ΕΕ, τις αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ, τους μόνιμους συντονιστές των Ηνωμένων Εθνών και τις ανά χώρα ομάδες τους, τις ειδικές ανά χώρα ομάδες των Ηνωμένων Εθνών για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων ή αντίστοιχους φορείς, άλλους χορηγούς, ΜΚΟ και τον ιδιωτικό τομέα.

- **Η Επιτροπή:** Να εφιστά την προσοχή του Συμβουλίου και των κρατών μελών στις σχετικές εκθέσεις και πληροφορίες σχετικά με τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έργα που σχετίζονται με τα παιδιά που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις, καθώς και να διασφαλίζει ότι στις χώρες προτεραιότητας διατίθενται επαρκείς χρηματοδοτικοί πόροι για την προστασία των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις, μεταξύ άλλων για τη στήριξη της λειτουργίας των επιτόπιων μηχανισμών παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, και ότι οι χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ δράσεις συνάδουν με τις κατευθυντήριες γραμμές.
- **Τα κράτη μέλη:** Να συνεισφέρουν πληροφορίες σχετικά με συναφή διμερή σχέδια και διπλωματικές δεσμεύσεις που σχετίζονται με τα παιδιά που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις, μεταξύ άλλων σε επιτόπιο συντονισμό στις χώρες προτεραιότητας.

#### **Συμβούλιο: Εφαρμογή και παρακολούθηση**

- Η ΕΠΑ να επιβλέπει την εφαρμογή των δράσεων της ΕΕ στο πλαίσιο αυτών των κατευθυντήριων γραμμών και να αναπτύξει τρόπους για την ενσωμάτωση του ζητήματος των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις στις σχετικές πολιτικές και δράσεις της ΕΕ, σε συνεργασία με άλλους φορείς ασφάλειας και ανάπτυξης της ΕΕ.
- Η COHOM να επανεξετάζει, να επικαιροποιεί και να δημοσιεύει τακτικά τον κατάλογο των χωρών προτεραιότητας με βάση πληροφορίες από σχετικές πηγές, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης και των ενημερώσεων του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, και να διασφαλίζει τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων Ομάδων.
- Οι σχετικές γεωγραφικές Ομάδες να διατυπώνουν συστάσεις για ανάληψη δράσης σε καταστάσεις των αντίστοιχων χωρών προτεραιότητας.
- Η COHOM να επανεξετάζει και να αξιολογεί την εφαρμογή αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, σε συντονισμό με σχετικούς φορείς και να εντοπίζει πιθανά κενά και ανάγκες σε στενό συντονισμό με τις σχετικές Ομάδες, τους ειδικούς εντεταλμένους, τους αρχηγούς αποστολών, τους αρχηγούς αποστολών μη στρατιωτικών επιχειρήσεων και τους στρατιωτικούς διοικητές της ΕΕ (διαμέσου της δομής διοίκησης).
- Η COHOM να διερευνήσει το ενδεχόμενο περαιτέρω συνεργασίας με τον ΟΗΕ, άλλους διεθνείς οργανισμούς, ΜΚΟ και τον ιδιωτικό τομέα.

- Η ΕΥΕΔ να υποβάλλει ετήσια έκθεση στην ΕΠΑ σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται ως προς την επίτευξη των στόχων αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, ιδίως στις χώρες προτεραιότητας, και να διευκολύνει την ενημέρωση της ΕΠΑ από τον Ειδικό Αντιπρόσωπο του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις.
- Οι πρόεδροι των σχετικών θεματικών και γεωγραφικών Ομάδων να συμπεριλαμβάνουν, κατά περίπτωση, το ζήτημα των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις στις συζητήσεις τους, μεταξύ άλλων με τη διοργάνωση κοινών συζητήσεων μεταξύ Ομάδων και τη διευκόλυνση εξωτερικών ενημερώσεων από εταίρους του ΟΗΕ και εμπειρογνώμονες της κοινωνίας των πολιτών.

### **Πρόσθετες δραστηριότητες υπεράσπισης και προβολής**

- Ο ύπατος εκπρόσωπος θα εκδίδει δήλωση σχετικά με τη διεθνή ημέρα κατά της κατά της χρησιμοποίησης παιδιών ως στρατιωτών (12 Φεβρουαρίου), από κοινού με τον Ειδικό Αντιπρόσωπο του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις σε εξαμηνιαία βάση.
- Η ΕΕ θα πρέπει να αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα ζητήματα των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις με την ευκαιρία της διεθνούς ημέρας προστασίας της εκπαίδευσης από επίθεση (9 Σεπτεμβρίου) και της παγκόσμιας ημέρας του παιδιού (20 Νοεμβρίου), και να διερευνήσει περαιτέρω ευκαιρίες για την ευαισθητοποίηση σχετικά με ζητήματα των παιδιών που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις.
- Η ΕΥΕΔ θα πρέπει να παρέχει ενημερωτικό υλικό σχετικά με τα δικαιώματα των παιδιών σε ζώνες συγκρούσεων σε όλους τους νέους επικεφαλής αντιπροσωπιών, αρχηγούς αποστολών ΚΠΑΑ και στρατιωτικούς διοικητές, τα σημεία επαφής αποστολών και τα σημεία επαφής για τα ανθρώπινα δικαιώματα κατά την έναρξη της θητείας τους.
- Η ΕΥΕΔ και η Επιτροπή θα πρέπει να οργανώνουν τακτική, ειδική κατάρτιση σχετικά με την προστασία των παιδιών και τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις σε συνεργασία με τους εταίρους του ΟΗΕ, τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής και ΜΚΟ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα παιδιά και τις διαδικασίες αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης ή άλλες συναφείς διαδικασίες.

## 6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Αυτές οι επικαιροποιημένες κατευθυντήριες γραμμές για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις υπογραμμίζουν την αποφασιστικότητα της ΕΕ να δώσει προτεραιότητα στα δικαιώματα και την ευημερία των παιδιών σε περιόδους πολέμου και αστάθειας.

Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, η ΕΕ θα παρακολουθεί και θα υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο που επιτυγχάνεται. Θα πραγματοποιείται τακτική υποβολή εκθέσεων, μεταξύ άλλων για τον εντοπισμό τομέων που επιδέχονται βελτίωση και προσαρμογή, με σκοπό να διασφαλίζεται ότι η απάντηση της ΕΕ στις εξελισσόμενες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα παιδιά σε ένοπλες συγκρούσεις παραμένει ολοκληρωμένη και αποτελεσματική.

Συνεργαζόμενη με τις υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών, τις εθνικές κυβερνήσεις, τις τοπικές οργανώσεις και την κοινωνία των πολιτών, η ΕΕ μπορεί να δημιουργήσει ένα ασφαλέστερο και πιο ελπιδοφόρο μέλλον για τα παιδιά που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις.

## **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ των επικαιροποιημένων κατευθυντήριων γραμμών**

**Παράρτημα 1 — Μη εξαντλητικός κατάλογος των διεθνών κανόνων, προτύπων και αρχών που η ΕΕ μπορεί να επικαλείται στις επαφές της με τρίτες χώρες όσον αφορά τα παιδιά που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις**

### **I. ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ**

#### **Συνθήκες και πρωτόκολλα**

- Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1948)
- Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (1989)
- Προαιρετικό πρωτόκολλο II της σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού, σε σχέση με την ανάμιξη παιδιών σε ένοπλη σύρραξη (2002)
- Προαιρετικό πρωτόκολλο I της σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού, σχετικά με την εμπορία παιδιών, την παιδική πορνεία και την παιδική πορνογραφία (2002)
- Σύμβαση 182 της ΔΟΕ για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους (1999)
- Σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων (1951)
- Διεθνές σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (1966)
- Διεθνές σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα (1966)
- Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (1984)

## **Αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας**

- Αποφάσεις σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις: 1261 (1999), 1314 (2000), 1379 (2001), 1460 (2003), 1539 (2004), 1612 (2005), 1882 (2009), 1998 (2011), 2068 (2012), 2143 (2014), 2225 (2015), 2427 (2018), 2601 (2021)
- Αποφάσεις σχετικά με τις γυναίκες, την ειρήνη και την ασφάλεια: 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009), 1960 (2010), 2106 (2013), 2242 (2015), 2331 (2016), 2467 (2019)
- Αποφάσεις σχετικά με τη νεολαία, την ειρήνη και την ασφάλεια: 2250 (2015), 2419 (2018), 2535 (2020)

## **Ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις**

Ψηφίσματα σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού που υποβάλλονται από την ΕΕ, από κοινού με την GRULAC (Ομάδα Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής), στο Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στην Τρίτη Επιτροπή της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών σε εξαμηνιαία βάση. Τα ψηφίσματα αυτά περιλαμβάνουν παραγράφους για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις.

## **II. ΔΙΕΘΝΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΕΚΤΟΠΙΣΘΕΝΤΑ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΧΩΡΑΣ (IDP)**

- Σύμβαση της Γενεύης περί μεταχειρίσεως των αιχμαλώτων πολέμου (1949)
- Σύμβαση της Γενεύης περί προστασίας των πολιτών εν καιρώ πολέμου (1949)
- Συμπληρωματικό πρωτόκολλο των συμβάσεων της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 που αναφέρεται στην προστασία των θυμάτων των διεθνών ενόπλων συγκρούσεων (πρωτόκολλο I) (1978)
- Συμπληρωματικό πρωτόκολλο των συμφωνιών της Γενεύης της 12ης Αυγούστου 1949 για την προστασία των θυμάτων μη διεθνών ενόπλων συρράξεων (πρωτόκολλο II) (1977)
- Σύμβαση περί του καθεστώτος των προσφύγων (1951)
- Πρωτόκολλο περί του καθεστώτος των προσφύγων (1967)
- Κατευθυντήριες αρχές σχετικά με την εκτόπιση ατόμων στο εσωτερικό της χώρας (1998)
- Διεθνές εθιμικό ανθρωπιστικό δίκαιο

### **III. ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΟΙΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ**

- Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου της Ρώμης (2002)

### **IV. ΑΛΛΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΙΣ**

- Αρχές και κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα παιδιά που συμμετέχουν σε ένοπλες δυνάμεις ή σε ένοπλες ομάδες (αρχές του Παρισιού) (2007)
- Κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία σχολείων και πανεπιστημίων από στρατιωτική χρήση κατά τη διάρκεια ένοπλων συγκρούσεων (2014)
- Διακήρυξη για ασφαλή σχολεία (2015)
- Αρχές του Βανκούβερ για τη διατήρηση της ειρήνης και την πρόληψη της στρατολόγησης και χρήσης παιδιών ως στρατιωτών (2017)
- Πολιτική διακήρυξη για την ενίσχυση της προστασίας των αμάχων από τις ανθρωπιστικές συνέπειες που προκύπτουν από τη χρήση εκρηκτικών όπλων σε κατοικημένες περιοχές (EWIPA) (2022)

## **Παράρτημα 2 — Πολιτική και μέσα της ΕΕ**

### **ΚΕΠΠΑ και μέσα διαχείρισης κρίσεων**

- Σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία (2020-2024)
- Στρατηγική πυξίδα της ΕΕ για την ασφάλεια και την άμυνα (2022)
- Σύμφωνο μη στρατιωτικής ΚΠΑΑ (2023)



- Πολιτική δέουσας επιμέλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου όσον αφορά την παροχή στήριξης σε τρίτους στον τομέα της ασφάλειας (2023)
- Κοινή ανακοίνωση: στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ για τη στήριξη του αφοπλισμού, της αποστράτευσης και της επανένταξης πρώην μαχητών (2021)
- Στρατηγική εταιρική σχέση ΟΗΕ–ΕΕ για τις ειρηνευτικές επιχειρήσεις και τη διαχείριση κρίσεων: Προτεραιότητες (2022-2024)
- Επικαιροποιημένος κατάλογος ελέγχου για την ενσωμάτωση της προστασίας παιδιών θυμάτων ένοπλων συγκρούσεων σε αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ (2024)
- Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανθρωπιστική βοήθεια (2008)
- Δέσμη εργαλείων ΕΕ-UNICEF για τα δικαιώματα του παιδιού: Ενσωμάτωση των δικαιωμάτων του παιδιού στη συνεργασία για την ανάπτυξη (2014)
- Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την ανθρωπιστική προστασία — Βελτίωση των αποτελεσμάτων προστασίας με σκοπό τη μείωση των κινδύνων για τους ανθρώπους σε ανθρωπιστική κρίση (2016)
- Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης σε επιχειρήσεις ανθρωπιστικής βοήθειας που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ (2019)
- Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων (2018)
- Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τη διάσταση του φύλου στην ανθρωπιστική βοήθεια: Διαφορετικές ανάγκες, προσαρμοσμένη βοήθεια (2013)
- Γενική ιδέα για την ειρηνευτική διαμεσολάβηση της ΕΕ (2020)
- Κατευθυντήριες γραμμές για την ειρηνευτική διαμεσολάβηση, EYEA (2020)
- Αντίληψη της ΕΕ για τη σταθεροποίηση, WK 13776/2022 INIT (2022)

## **Κοινοτική πολιτική και μέσα**

- Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού (2021)
- Σχέδιο δράσης της ΕΕ για τη νεολαία στο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης (2022-2027)
- Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την προαγωγή και την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού (2017)
- Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με ολοκληρωμένα συστήματα προστασίας των παιδιών (2024 προς επιβεβαίωση)
- Κοινή ανακοίνωση: Στρατηγική προσέγγιση της ΕΕ για τη στήριξη του αφοπλισμού, της αποστράτευσης και της επανένταξης πρώην μαχητών (2021)
- Κοινή ανακοίνωση: Στοιχεία για μια στρατηγική της ΕΕ για τη στήριξη της μεταρρύθμισης του τομέα της ασφάλειας (2016)

## **Παράρτημα 3 — Σχετικές εκθέσεις και έγγραφα καθοδήγησης του ΟΗΕ**

### **Εκθέσεις του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών**

Ηνωμένα Έθνη. Ετήσιες εκθέσεις (2000-σήμερα) και ειδικές ανά χώρα εκθέσεις (2006-σήμερα) σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις.

### **Εκθέσεις του Ειδικού Αντιπροσώπου**

Ηνωμένα Έθνη. Εκθέσεις του Ειδικού Αντιπροσώπου προς τη Γενική Συνέλευση (1998-σήμερα) και το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (1998-σήμερα).

### **Συμβούλιο Ασφαλείας και ομάδα εργασίας για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις**

- Συμπεράσματα της ομάδας εργασίας για τις ειδικές ανά χώρα εκθέσεις του Γενικού Γραμματέα σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις:  
[www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/sgreports](http://www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/sgreports).

- Ψηφίσματα και προεδρικές δηλώσεις σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις:  
[www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/resolutions](http://www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/resolutions).
- Επιστολές του Προέδρου του Συμβουλίου Ασφαλείας προς τον Γενικό Γραμματέα σχετικά με τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις:  
[www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/letters](http://www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/letters).
- Εντολή της ομάδας εργασίας για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις και «δέσμη εργαλείων»: [www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/reference](http://www.un.org/securitycouncil/subsidiary/wgcaac/reference).

**Δημοσιεύσεις και καθοδηγητικά σημειώματα του Γραφείου του Ειδικού Αντιπροσώπου του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών για τα παιδιά και τις ένοπλες συγκρούσεις**

- Οι έξι σοβαρές παραβιάσεις κατά των παιδιών κατά τη διάρκεια ένοπλης σύγκρουσης: η νομική βάση. Νέα Υόρκη, 2009 (επικαιροποιήθηκε το 2013)
- Παιδιά και δικαιοσύνη κατά τη διάρκεια ένοπλης σύγκρουσης και μετά από αυτήν (2011)
- Καθοδηγητικό σημείωμα για το ψήφισμα 1998 (2014) του Συμβουλίου Ασφαλείας
- Κατευθυντήριες γραμμές και εγχειρίδιο πεδίου — Μηχανισμός παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με σοβαρές παραβιάσεις κατά των παιδιών σε καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης (2014)
- 20 χρόνια εργασιών για την καλύτερη προστασία των παιδιών που πλήττονται από συγκρούσεις (2016)
- Πρακτικές οδηγίες για διαμεσολαβητές σχετικά με την προστασία των παιδιών σε καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης (2020)
- Αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 στις παραβιάσεις κατά των παιδιών σε καταστάσεις ένοπλης σύγκρουσης (2021)
- Καθοδηγητικό σημείωμα σχετικά με τις απαγωγές (2023)
- Έμφυλη διάσταση των σοβαρών παραβιάσεων κατά των παιδιών σε ένοπλες συγκρούσεις (2022)
- Προς μεγαλύτερη ένταξη: Έγγραφο προβληματισμού σχετικά με την εντολή για τα παιδιά που πλήττονται από τις ένοπλες συγκρούσεις και τα παιδιά με αναπηρία σε ένοπλες συγκρούσεις (2023)